

Motion till riksdagen 2023/24:215

av **Rebecka Le Moine m.fl. (MP)**

Mindre men bättre kött

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ursprungsmärkning på de animaliska livsmedel som serveras på restaurang och i storkök och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka den offentliga konsumtionen av ekologiska livsmedel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att animaliska livsmedel och andra produkter som kommer från djur som behandlats på ett sätt som skulle vara förbjudet i Sverige eller tagits fram i strid med gällande EU-lagstiftning inte ska kunna serveras eller användas inom offentliga verksamheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrikta konsumtionen av animaliska produkter för minskad mängd men med bättre djurhållning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Dagens höga konsumtion av kött och andra produkter från djur har gjorts möjlig genom en många gånger rent industriell djurhållning där priset för konsumenterna kan pressas men priset för djuren ofta blir mycket högt. Omfattande forskningsgenomgångar från bland annat FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation FAO (FAO, 2006) framhåller också djurhållningen som en av huvudorsakerna till många av våra allvarligaste miljöproblem. Grundproblemet är att djurhållning är en extremt resurskrävande verksamhet och att vi håller mycket fler djur än planeten långsiktigt kan mätta.

Djurhållningen har speciellt stor negativ inverkan på klimatet och världens biologiska mångfald. Djurhållningen är också en av de allra största orsakerna till markförstörelse, vattenbrist, vattenföroreningar och skövling av regnskog. Sverige har en mycket omfattande import av kött och foder och bidrar därigenom till negativ miljöpåverkan i andra länder.

Uppfödningen av husdjur (livestock) ger upphov till 14,5 % av de totala globala växthusgasutsläppen (FAO, 2022a) och samma uppfödning innebär också att stora markområden tas i anspråk. Omkring 2/3 av all jordbruksmark används idag till bete och foderproduktion (FAO, 2022b).

Vi vill främja en djurhållning där varje djur ses som den individ det är och får sina behov tillgodosedda, och för detta behövs både lagreglering och en mer djurvänlig konsumtion. Genom vår djurskyddslag kan vi reglera den djurhållning som bedrivs i Sverige, men för djurprodukter som importeras eller införs från andra EU-länder är djurskyddsstandarden ofta betydligt lägre. Miljöpartiet anser att samma krav ska ställas på djurprodukter som importeras som på svensk djurproduktion. Här är det förbud mot djurförsök som gäller för kosmetikaindustrin i EU ett bra exempel, eftersom förbudet också gäller kosmetika och hygienprodukter som importeras. I den nya EU-förordning om veterinärmedicinska produkter som trädde i kraft 2022 finns också ett förbud mot att importera djurprodukter som kommer från djur som fått antibiotika i tillväxtstimulerande syfte. Det finns alltså redan idag exempel på att det går att reglera importen, och Miljöpartiet anser att djurprodukter från djurhållning som i Sverige klassats som djurplågeri, till exempel tvångsmatning av gäss (gåslever), mulesing (viss merinoull från bl.a. Australien) och kött från anemiska kalvar som inte har fått tillräckligt med grovfoder (gödkalv), ska beläggas med saluförbud i Sverige.

Svenska djurbönder agerar på en konkurrensutsatt marknad som är gemensam i hela EU. Politiskt innebär det ett dilemma. Om de steg vi tar för att förbättra för djuren i Sverige får som konsekvens att maten från dessa djur blir så pass mycket dyrare att konsumenten väljer att köpa kött med ett annat ursprung, från en sämre djurhållning, har vi inte vunnit något djurskyddsmässigt sett. Om vi däremot kombinerar stärkta djurskyddskrav med åtgärder för en minskad men mer medveten konsumtion av animaliska livsmedel – där växtbaserade alternativ får en mer framträdande roll och animaliska alternativ uppfyller höga djurskyddskrav – så blir både djuren, folkhälsan och miljön vinnare. Miljöpartiets klimatpolitik innehåller förslag som vegonorm och klimatskatt på livsmedel som kan bidra till en minskad köttkonsumtion generellt. För att mer specifikt träffa det djurskyddsmässigt sämsta köttet vill vi komplettera detta med en skatt på kött där antibiotika har överanvänts i djurhållningen. Det uppmuntrar till att välja både mindre och bättre kött.

Nästan allt färskt kött som handlas i butik är svenskt, men det omvända gäller i restaurangsektorn. I butiker finns en fungerande ursprungsmärkning, vilket ännu inte finns i restauranger och storkök. För Miljöpartiet är det en självklarhet att animaliska livsmedel och andra produkter som kommer från djur som behandlats på ett sätt som skulle vara förbjudet i Sverige inte ska kunna serveras eller användas inom offentliga verksamheter. Upphandlingsmyndigheten har kriterier som möjliggör att livsmedel lever upp till detta, men kriterier för övriga djurprodukter, som t.ex. läder, behöver utvecklas.

Det är viktigt att offentlig upphandling går före, driver på utvecklingen och använder sig av de möjligheter som Upphandlingsmyndigheten tagit fram i form av kriterier men också styr mot mer ekologisk djurhållning. Ökade inköp av ekologiskt i offentlig sektor har också visat sig innebära att mer klimatsmart och hälsosam mat serveras, med ett större inslag av baljväxter och fler vegetariska dagar på menyerna. Miljöpartiet vill att den offentliga konsumtionen av ekologiska livsmedel ska nå 80 % år 2030.

Referenser

- FAO, Food and Agriculture Organization of the United Nations (2006). Livestock's long shadow: environmental issues and options. Tillgänglig på <https://www.fao.org/3/a0701e/a0701e00.htm>.
- FAO, Food and Agriculture Organization of the United Nations (2022a). Key facts and findings. Tillgänglig på <https://www.fao.org/news/story/en/item/197623/icode/>.
- FAO, Food and Agriculture Organization of the United Nations (2022b). Sustainable food and agriculture. Tillgänglig på <https://www.fao.org/sustainability/news/detail/en/c/1274219/>.

Rebecka Le Moine (MP)

Amanda Lind (MP)

Annika Hirvonen (MP)